

عنوان مقاله:

گفتمان های جامعه مدنی در کشورهای اسلام - عربی

محل انتشار:

مجله جامعه شناسی ایران، دوره 10، شماره 3 (سال: 1388)

تعداد صفحات اصل مقاله: 35

نویسنده:

محمد تقی سبزه ای - استادیار گروه جامعه شناسی دانشکده ی علوم اجتماعی دانشگاه رازی

خلاصه مقاله:

هدف اصلی مقاله حاضر، که به روش مطالعه اسنادی تهیه شده است، بررسی و تحلیل جامعه شناختی رویکردهای عربی به جامعه مدنی است. این مقاله خود را به ادبیات جامعه مدنی متمرکز می کند و بدین منظور، ابتدا سؤالات اساسی که از سوی متفکران اجتماعی غربی در باره ی امکان تحقق جامعه مدنی در کشورهای اسلام - عربی خاورمیانه مطرح گردیده اند، مرور می شود و سپس رهیافت های بومی، که تلاش می کنند به سؤالات مطرح شده پاسخ دهند و ابهامات را روشن کنند، مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرند. رویکرد غیر بومی، جامعه مدنی را ویژگی خاص جوامع مدرن غربی می داند و تحقق آن را در کشورهای اسلام - عربی به دلایلی چون تضاد اسلام و دموکراسی، وجود ساختارهای اجتماعی سلسله مراتبی، جامعه ضعیف در برابر دین و دولت قوی و بقاء دولت اقتدارگرا غیر ممکن می داند. در مقابل، در دنیای عرب سه رهیافت لیبرالی، اسلام می و سوسیالیستی نسبت به جامعه مدنی عربی وجود دارد، که می کوشند تا حدودی به ابهامات مطرح شده در رویکردهای غربی پاسخ دهند. هر سه مورد اگر چه در همه ابعاد با مدل غربی جامعه ی مدنی موافق نیستند، اما آن را به طور کلی نفی نمی کنند. آن ها موانع تحقق جامعه ی مدنی عربی را به دلیل بروز تحولات سیاسی اجتماعی گسترده در درون این جوامع در طی چند دهه اخیر امری ممکن می دانند.

کلمات کلیدی:

جامعه مدنی، جامعه همگن، فضای عمومی، دولت خودکامه، اسلام، دموکراسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1679938>

